

REGERINGSRÄTTEN



RÄTTSFALL

Ersättning för förtidig avverkning.

Besvär av lantbrukaren G. angående inkomsttaxering år 1952. — Sedan G. av PN beskattats för ett belopp av 1.414 kr som erhållits vid upplåtelse av skogsmark för framdragande av högspänningsledning, yrkade G. hos KR, att taxeringarna måtte nedsättas med 314 kr., avseende i beloppet 1.414 kr. ingående ersättning för förtidig avverkning av skog. Beloppet 314 kr. motsvarade skillnaden mellan skogsbeståndets förräntningsvärde och dess värde vid omedelbar avverkning. KR: ej ändring. RR förklarade, att förenämnda ersättning för förtidig avverkning vore att anse såsom sådan engångsersättning, som enligt punkt 5 av anvisningarna till 21 § KL icke räknas till intäkt av jordbruksfastighet, och biföll i enlighet därmed G:s talan. (RR:s utslag den 28/11 1956.)

Ersättningsanskaffning.

Besvär av TI angående lantbrukaren C:s inkomsttaxering år 1948. — C., som 1943 köpt en begagnad 3-hästares bindare av märket Osborne för 5—600 kr., yrkade avdrag med 1.300 kr för utbyte av denna mot en 2-hästares bindare av märket Aktiv. PN medgav avdrag med 650 kr och KR med 1.300 kr. RR lämnade TI:s besvär utan bifall, enär omständigheterna i målet icke gäve vid handen att den utbytta självbindaren vid tiden för C:s förvärv

därav varit så förliten att den nya icke kunde anses som ersättning för den förra. (RR:s utslag den 22/11 1956.)

Ersättning vid överlåtelse av fastighet, bestående av kost och logi som barn tillhandahållit föräldrar, har ej ansetts utgöra skattepliktig inkomst.

Besvär av makarna O. angående inkomsttaxering år 1951. — Genom köpeavtal den 30/6 1950 förvärvade makarna O. av fru O:s moder två fastigheter för 80.000 kr. Köpeskillingen skulle till ett belopp av 21.000 kr. kvittas mot fru O:s fordran hos säljaren för vårdkostnader under 10 års tid à 2.100 kr. per år. PN ansåg beloppet 21.000 kr. motsvara ersättning till fru O. för eget arbete med skötsel av modern och förty utgöra skattepliktig inkomst av tjänst. KR: ej ändring. RR ansåg ett belopp av 5.000 kr. böra undantagas från beskattning och yttrade: Av vad i målet förekommit får anses framgå, att fru O. alltsedan sin faders död den 3/4 1949 tillhandahållit sin moder kost och logi samt att fru O. dessförinnan vid olika tillfällen, särskilt från och med år 1948, på grund av moderns sjukdom varit nödsakad att tillhandahålla sina föräldrar lagad mat. Den ersättning för vårdkostnader, som fru O. tillgodoförts genom köpeavtalet den 30/6 1950, må till belopp av åtminstone 5.000

kr. antagas belöpa å sålunda av henne tillhandahållen kost och logi. Sistnämnda belopp har följaktligen ej utgjort för fru O. skattepliktig intäkt. (RR:s utslag den 5/12 1956.)

Ändrings- och förbättringskostnader å förhyrd fastighet.

Besvär av H. Restaurant AB angående inkomsttaxering år 1952. — Bolaget bedrev sin rörelse i en av H. Hotell AB ägd fastighet som förhyrdes av restaurantbolaget, vars flesta aktier ägdes av hotellbolaget. PN medgav restaurantbolaget avdrag med 18.149 kr. för reparationsarbeten, som detta bolag utfört å den förhyrda fastigheten. I besvär hos KR hemställde restaurantbolaget — med förmälan att det under beskattningsåret å fastigheten i fråga nedlagt 20.000 kr. för ändringar och förbättringar och 23.149 kr. för reparationer — att avdraget för reparationskostnader måtte höjas till sistnämnda belopp. KR: ej ändring. RR biföll yrkandet, enär bolaget finge anses berättigat till avdrag för de kostnader, som nedlagts å ifrågavarande förhyrda fastighet, även till den del de avsåge ändring och förbättring av fastigheten. (RR:s utslag den 16/1 1957.)

Koncernbidrag.

Besvär av H. Restaurant AB angående inkomsttaxering år 1948. — Bolaget, som var ett dotterdotterbolag till F. Hotell AB, hade överfört 15.000 kr. till detta bolags dotterbolag F. Restaurant AB. Klagandebolaget yrkade avdrag för beloppet 15.000 kr. i första hand såsom varande dess andel i koncernens gemensamma driftskostnader och i andra hand såsom varande koncernbidrag med hänsyn till det inre sammanhanget mellan före-

tagen. PN medgav avdrag för 3.000 kr. såsom gemensamma driftskostnader. Resten ansågs utgöra icke avdragsgillt koncernbidrag. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 12/12 1956.)

Fråga huruvida premie, som ett bolag erlagt för försäkring å företagsledares -aktieägares liv utgjort skattepliktig intäkt för denne.

Besvär av fabrikören Ö. angående inkomsttaxering år 1951. — Ö. och hans familj ägde hälften av aktierna i ett bolag, vilket år 1947 tecknat s. k. ledareförsäkringar å såväl Ö:s som den andre huvudintressentens liv. Försäkringspremierna erlades av bolaget. PN ansåg att premieutbetalningarna med hänsyn till Ö:s delägarskap i bolaget borde anses utgöra en honom tillkommande förmån och upptog till beskattning, såvitt nu är i fråga ett belopp av 1.689 kr. KR: ej ändring. RR undanröjde emellertid denna beskattning, enär, såvitt av handlingarna i målet framginge, utfallande försäkringsbelopp enligt den ifrågakomna, av bolaget tagna försäkringen skola tillfalla bolaget, samt ej heller i övrigt förebragts omständighet, som medförde att premiebetalingen skulle innebära någon skattepliktig förmån för Ö. (RR:s utslag den 29/11 1956.)

Vid ett aktiebolags övertagande av ett av aktieägarna bildat handelsbolag uppkommer fråga om förtäckt utdelning från aktiebolaget och om handelsbolagsmännens beskattning.

Besvär av TI, Aktiebolaget F. samt disponenten H. angående inkomsttaxering år 1952. — Sedan PN taxerat aktiebolaget (AB) och H. för vissa belopp, yrkade TI höjning av resp. taxeringar. Beträffande AB anförde TI i huvudsak:

Under 1951 hade AB till envar av bolagets huvudaktieägare, däribland H., utbetalat såsom extra arvoden betecknade belopp å 14.000 kr. Enär dessa arvoden utgått till aktieägarna i förhållande till deras aktieinnehav och oberoende av arbetsinsats, borde det till H. utbetalade arvodet liksom beträffande arvoden till de övriga aktieägarna anses som förtäckt vinstdisposition och således som icke avdragsgill kostnad för AB. Vidare hade vid AB:s förvärv den 31/12 1951 av Handelsbolaget A:s (HB) tillgångar och skulder HB:s varulager åsatts ett värde, som med 146.687 kr. översteg varulagrets marknadsvärde. Enär delägarna i HB jämväl vore aktieägare i AB, borde den del av ersättningen för varulagret, som översteg dettas marknadsvärde, anses som förtäckt vinstutdelning och följaktligen som icke avdragsgill kostnad för AB. Slutligen borde m. h. t. AB:s karaktär av familjebolag avdrag för värde-minskning av en AB:s personbil, som i inköp kostat 36.000 kr., medgivas icke med hela detta belopp utan allenast med 20.000 kr. TI yrkade därför höjning av AB:s taxeringar med 176.687 kr. — Beträffande H:s taxering framhöll TI, att AB vid övertagande av HB tillgodofört HB, förutom det nämnda övervärdet å varulagret å 146.687 kr., jämväl ersättning för goodwill med 70.000 kr. (Beloppet 70.000 kr. hade ej avdragits i AB:s räkenskaper.) M. h. t. omständigheterna finge båda dessa utbetalningar anses ha utgjort förtäckt aktieutdelning till aktieägarna i AB, därav till H. 61.910 kr. Vidare anmärkte TI, att beloppet 146.687 kr. av PN ansetts utgöra intäkt i HB:s rörelse. Då emellertid beloppet såsom förtäckt utdelning icke bort medräknas bland rörelseintäkterna, uppkomme för HB i

stället för överskott ett underskott, därav 26.736 kr. belöpte å H. — KR förklarade beträffande AB, att beloppen 14.000 kr. och 146.687 kr. finge anses utgöra icke avdragsgilla kostnader i AB:s rörelse samt att TI icke visat fog för sin talan i övrigt. Beträffande H:s taxeringar förklarade KR, att H. finge under 1951 anses ha åtnjutit aktieutdelning från AB med 61.910 kr. samt berättigad till avdrag för andel i för HB uppkommet underskott med 26.736 kr. — RR fann ej skäl att göra ändring i KR:s utslag beträffande AB:s taxeringar. Beträffande H. yttrade RR: Oaktat ersättningen för HB:s varulager, enligt vad Kungl. Maj:t funnit i målet angående AB:s inkomsttaxering, till ett belopp av 146.687 kr. motsvarar en icke avdragsgill kostnad för AB, får nämnda ersättning likväl anses hava i sin helhet utgjort intäkt för HB i dettas rörelse. Ifrågasvarande belopp skall förty beskattas hos delägarna såsom rörelseinkomst. Beträffande den vid överlåtelsen av HB:s tillgångar och skulder överenskomna ersättningen av 70.000 kr. kan av utredningen i målet icke anses framgå annat än att beloppet såsom i avtalet angivits utgör ersättning för good will och således icke är skattepliktigt. På grund härav fastställde RR PN:s beskattningsåtgärder beträffande H. (RR:s utslag den 26/9 1956.)

Förtäckt utdelning i form av tantiem.

Besvär av F. Bruks AB angående inkomsttaxering år 1950. — Bolaget hade till två aktieägare, tillika styrelseledamöter, vilka själva och genom barn ägde vardera 365 av samtliga 1.500 aktier i bolaget, utbetalat 15.328 kr. var såsom tantiem, motsvarande 4 % av nettovinsten. De voro bosatta å annan ort än där bola-

get drev sin verksamhet och hade förutom tantiembeloppet uppburit arvoden å 3.500 kr. vardera. Bolaget förvägrades avdrag för tantiembeloppen. (RR:s utslag den 13/12 1956.)

Beräknad ränta å räntefria lån till huvudaktieägare. Amortering av engångsersättning.

Besvär av F. Hotell AB och F. Restaurant AB angående inkomsttaxering år 1946. — Hotellaktiebolaget var ett förvaltningsbolag, som ägde de flesta aktierna i restaurantaktiebolaget som drev rörelse. Direktör L. var företagets ledare och ägde jämte sin familj samtliga aktier i hotellbolaget. L., som utom andra förmåner redovisade lön från hotellbolaget med 4.822 kr. och från restaurantbolaget med 35.000 kr., hade tagit räntefria lån i båda bolagen. PN och KR beskattade båda bolagen för beräknad ränta efter 3 % å lånen. RR undanröjde emellertid räntebeskattningen för restaurantbolagets del, enär det räntefria lånet till L. finge antagas hava beviljats denne såsom en löneförmån samt förty och med hänsyn till omständigheterna i övrigt icke borde beräknas hava tillfört bolaget någon intäkt. — Bolagen, som år 1939 med ett engångsbelopp avlöst en tidigare huvudaktieägares anspråk på styrelsearvoden och gottgörelse för borgensansvar, erhöll icke avdrag för en årlig delavskrivning å engångsersättningen. (RR:s utslag den 11/12 1956.)

Anm.: Beträffande beskattning för beräknad ränta å räntefritt lån, se RR:s utslag den 21/11 1956 på besvär av L. Hotell AB (denna årgång s. 121).

Aktievärde.

Besvär av disponenten O. och hans

hustru angående förmögenhetstaxering åren 1949—1950. — Makarna uppgåvo värdet av 599 aktier i S. Bryggeri AB till 700 kr. för aktie. Vid beräkning av det matematiska värdet på grundval av aktiekapital, fonder och vinstmedel, hälften av dold reserv i varulager samt 1/3-del av utskiftningsskatten framkom ett värde av 902 kr. per aktie. PN uppskattade värdet till 1.000 kr. för aktie. KR sänkte till 900 kr. Hos RR upplystes bl. a., att bolagets fabriksfastighet åren 1948—1951 varit taxerad till 923.350 kr. (och år 1952 till 1.435.000 kr.) under det att det bokförda värdet å samma fastighet den 30/9 1949 varit 1.060.054 kr. Investeringskattetaketen för bolagets pensionsförpliktelser utgjorde enligt försäkringsteknisk utredning 326.444 kr., varav 191.505 kr. belöpte å O. Avsättning till pensionsstiftelser hade skett med 133.074 kr. RR nedsatte aktievärdet till 700 kr. för aktie. (RR:s utslag den 13/11 1956.)

Anm.: Hänsyn torde ha tagits bl. a. till pensionsförpliktelsen gentemot O. samt till skillnaden mellan fastighetens bokförda värde och det vid taxeringen gällande taxeringsvärdet.

Skuldavdrag för i utlandet bosatt person: fråga huruvida skulden "häftar" vid skattepliktig förmögenhet.

Besvär av skeppsredaren S. angående förmögenhetstaxering år 1950. — S., som jämte sin hustru var bosatt i U.S.A., hade 1941 förvärvat en jordbruksfastighet i Sverige. Därvid hade han ådragit sig en skuld till hustrun å 206.950 kr. För denna skuld yrkade S. avdrag vid förmögenhetsberäkningen. TN och PN vägrade avdrag för skulden, vilken icke intecknats i fastigheten, enär den ansågs icke häfta vid här i riket nedlagd förmögenhet (se 6 §

förordningen om statlig förmögenhets-skatt). Hos PN antecknades, att så länge skulden icke vore bunden vid fastigheten genom skriftlig handling, torde skulden ej häfta vid fastigheten. Det vore nämligen skillnad på kapital som nedlagts i (dvs. använts för) en fastighet och kapital som häftade vid en fastighet. För att en skuld skulle häfta fordrades att tillgången vore intecknad eller pantförskrivnen. KR: ej ändring. Hos RR företedde S. gravationsbevis, utvisande att skulden till hustrun under 1952 intecknats i fastigheten. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 14/11 1956.)

Anm.: Jämför RA 1914 ref. 75. Två uppfattningar finns angående tillämpningen av uttrycket "skuld som häftar vid här i riket nedlagd förmögenhet". Den ena, som överensstämmer med utgången i förevarande mål och i det äldre referatmålet, representeras av Palmgren, Självdeklaration, 1928, s. 232, och av K. G. A. Sandström, Om förmögenhetsskatt m. m. s. 279. Den andra uppfattningen, enligt vilken frågan får bedömas efter samma regler som gäller vid hänförandet av guldtränta till viss förvärvs-källa, framföres av Kuylenstierna m. fl., Skattelagarna, 1929 s. 428, Lundevall, Skattehandbok, 1955 s. 623 och Geijer m. fl. Skattehandbok, I 1955 s. 462. Ordet "häfta" förekommer även i annan lagstiftning, se t. ex. 13 § 2 mom. och 25 § arvs- och gåvoskatteförordningen, 17 kap. 9 § 3 mom. handelsbalken samt i åtskilliga lagrum i utsökningslagen och inteckningsförordningen.

Eftertaxering: om verkan av att den skattskyldige icke deklarerat och icke överklagat den ordinarie taxeringen.

Besvär av godsägaren F. angående eftertaxering för 1951. — F., som ej deklarerat, taxerades 1951 skönsmässigt för 25.000 kr. inkomst av jordbruksfastighet. År 1954 eftertaxerades F. för 98.400 kr. realisationsvinst, därvid F:s invändning att jordbruket i stället för inkomst å 25.000 kr. visat avsevärt underskott lämnades utan avseende. RR yttrade: Vad F. invänt därom att eftertaxeringarna verkställts för sent förtjänar icke avseende. Emellertid har F. lämnat uppgifter angående beskattningsårets inkomster och utgifter i jordbruket, utvisande ett betydande underskott, samt erbjudit sig att med verifikationer styrka samma uppgifter, vilket erbjudande dock icke beaktats av myndigheterna utan avvisats av TO med hänvisning till att F. av PN vid ordinarie taxeringen beräknats hava åtnjutit behållen inkomst av jordbruk och icke överklagat samma taxering samt av TI, som därvid anfört att F. genom sin underlåtenhet att år 1951 avgiva självdeklaration förlorat besvärsmätt; och enär varken den ordinarie taxeringen eller F:s berörda underlåtenhet att fullgöra deklarationsskyldighet betager F. rätt att i nu förevarande mål kvittningsvis åberopa under beskattningsåret uppkommet underskott i jordbruket, samt vid sådant förhållande tillfälle bort beredas F. att söka styrka sitt påstående därom, aktar RR nödigt att visa målet åter till KR. (RR:s utslag den 12/12 1956.)